

Połowy głębinowe na północno-wschodnim Atlantyku

Gatunki głębinowe i ekosystemy morskie są szczególnie wrażliwe na działalność człowieka. Parlament Europejski musi teraz sfinalizować przyjęcie rozporządzenia zmierzającego do zrównoważonej działalności w zakresie połowów głębinowych, przy jednoczesnym zamrożeniu ich śladu strefowego oraz ochronie wrażliwych ekosystemów głębinowych. Rozporządzenie to jest wynikiem długotrwałych negocjacji między PE a Radą, po tym jak obie instytucje odrzuciły wniosek Komisji z 2012 r. postulujący definitywne zakończenie stosowania włoków dennych i sieci skrzelowych dennych w połowach głębinowych na północno-wschodnim Atlantyku.

Połowy na pełnym morzu

Postęp technologiczny umożliwił opracowanie w latach 80. i 90. nowych form [połowów](#) na wcześniej niezbadanych głębokościach – od kilkuset do kilku tysięcy metrów pod powierzchnią oceanu. Tymczasem wiele gatunków ryb głębinowych rośnie powoli, żyje długo i późno się rozmnaża, co sprawia, że ich stada są bardzo podatne na przełowienie. Cechy niektórych [ekosystemów głębinowych](#) (np. z koralowcami i gąbkami zimnowodnymi) również sprawiają, że są one szczególnie wrażliwe na połowy.

Unijne połowy głębinowe na północno-wschodnim Atlantyku, zdefiniowane głównie na podstawie docelowych gatunków, podlegają zarządzaniu od wczesnych lat 2000. Stanowią one przedmiot [regularnego ustalania uprawnień połowowych](#) (poprzez ustanowienie całkowitych dopuszczalnych połowów). Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie stad głębinowych (nr [2347/2002](#)) połowy tych gatunków podlegają systemowi zezwoleń, ograniczeniom zdolności połowowych oraz szczególnym środkom monitorowania i kontroli (np. wyznaczone porty wyładunku i obserwatorzy na pokładzie). Ponadto połowy głębinowe podlegają szczególnym [środkom technicznym](#), obejmującym zwłaszcza obszary zamknięte w celu ochrony szczególnie wrażliwych siedlisk, zgodnie z decyzjami wydanymi w szczególności przez właściwy regionalny organ zarządzania rybołówstwem, tj. Komisję ds. Rybołówstwa Północno-Wschodniego Atlantyku ([NEAFC](#)). Potrzeba bardziej odpowiedzialnej eksploatacji zasobów głębinowych jest również wspierana na szczeblu światowym (np. poprzez [rezolucje](#) Zgromadzenia Ogólnego Narodów Zjednoczonych, [projekty](#) i [wytyczne](#) Organizacji ds. Wyżywienia i Rolnictwa).

Bliskie zakończenie długotrwałej debaty

W 2012 r. [Komisja](#) złożyła [wniosek](#) w celu zastąpienia rozporządzenia w sprawie stad głębinowych z 2002 r. nowym zestawem bardziej restrykcyjnych środków, obejmujących m.in. całkowite wycofanie w ciągu dwóch lat stosowania włoków dennych i sieci skrzelowych dennych w połowach gatunków głębinowych. Ten ostatni proponowany środek, popierany przez [koalicję organizacji pozarządowych](#), spotkał się z silnym sprzeciwem ze strony [sektora rybołówstwa](#), głównie statków rybackich z Portugalii, Francji i Hiszpanii. Parlament Europejski przyjął swoje stanowisko w pierwszym czytaniu w grudniu 2013 r., a dopiero po kolejnych dwóch latach rozpoczęły się dyskusje trójstronne nad tym bardzo kontrowersyjnym wnioskiem. Odrzucając koncepcję jednoznacznego zakazu stosowania włoków i sieci dennych w połowach głębinowych, PE i Rada ostatecznie zgodziły się na [kompromis](#) w dniu 30 czerwca 2016 r. Na 20% statków stosujących takie włoki i sieci denne (w tym poza wodami UE na obszarze NEAFC) byłaby wymagana obecność obserwatorów, natomiast wszelkie połowy włokami dennymi byłyby zakazane na głębokościach poniżej 800 metrów. Oprócz specjalnego zezwolenia i środków kontroli połowy głębinowe byłyby ograniczone do obszaru, na którym tego rodzaju połowy już miały miejsce w latach 2009–2011. Ten sam okres referencyjny dotyczyłby ograniczenia



całkowitej zdolności połowowej statków połowiących gatunki głębinowe. Obowiązywałyby dodatkowe wymogi w celu ochrony nowo odkrytych obszarów z wrażliwymi ekosystemami głębinowymi. W dniu 18 października Rada przyjęła swoje [stanowisko](#) w pierwszym czytaniu (przy czym Hiszpania [głosowała](#) przeciw), [potwierdzając](#) tekst kompromisowy. To porozumienie trójstronne, które znacząco zmieniło pierwotny wniosek, zostało następnie formalnie poparte przez [Komisję](#) dnia 21 października 2016 r. oraz zatwierdzone przez Komisję Rybołówstwa w dniu 5 grudnia 2016 r.

Parlament Europejski ma głosować nad nowym rozporządzeniem w sprawie stad głębinowych ([2012/0179\(COD\)](#); sprawozdawczyni Isabelle Thomas, S&D, Francja) podczas grudniowej sesji plenarnej w perspektywie przyjęcia go w drugim czytaniu.